

Gewasbeschermingsmiddelen en omwonenden

Risico's?

- Nederland is een dichtbevolkt land waar agrarische gebieden en woonhuizen vaak aan elkaar grenzen. Groepen bewoners hebben hun bezorgdheid geuit over bestrijdingsmiddelengebruik in de nabijheid van omwonenden.
- In 2014 boog de Gezondheidsraad zich over de vraag of omwonenden van landbouwpercelen risico's lopen voor hun gezondheid door gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in hun directe omgeving. De Raad [concludeerde](#) dat er onderzoek nodig is naar de mate waarin omwonenden van landbouwpercelen worden blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen.
- Ook beval de Gezondheidsraad aan maatregelen te nemen om de blootstelling te verminderen.

Beoordeling risico's omwonenden bij de toelating

- De beoordeling van risico's van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid is een belangrijk onderdeel bij de [toelatingsprocedure](#) van gewasbeschermingsmiddelen.
- Tot begin 2014 werd het risico voor omwonenden op een indirecte manier beoordeeld. De blootstelling werd berekend voor de omstander die beroepsmatig aanwezig is bij de bespuiting. Deze wijze van beoordelen leidt in het algemeen tot een overschatting van de risico's voor omwonenden en omstanders, waardoor de toegelaten middelen ook voor hen veilig zijn.
- Vanaf begin 2014 voert het Ctgb deze risicobeoordeling wél expliciet uit door gebruik te maken van Britse en Duitse modellen die ook in het advies van de Gezondheidsraad worden genoemd.
- Inmiddels is er ook een nieuw [EFSA-model](#) voor het berekenen van de blootstelling van toepassers van middelen, werkers in het gewas, omwonenden en omstanders.
- Bij de [herbeoordeling op basis van het EFSA-model](#) bleken alle toegelaten middelen veilig te zijn.

OBO: Onderzoek Bestrijdingsmiddelen Omwonenden

- De Gezondheidsraad [adviseerde](#) in 2014 om te beginnen met blootstellingsonderzoek van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen.
- De ministeries van IenW en LNV gaven vervolgens medio 2015 opdracht aan het RIVM tot het uitvoeren van dit [onderzoek](#), te beginnen bij omwonenden rond bollenvelden.
- Bij het blootstellingsonderzoek werden weliswaar middelen gemeten in de lucht en in urine, maar deze bleken onder de risicogrenzen te liggen, zoals die worden gebruikt bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen.
- De resultaten van het OBO laten zien dat de blootstelling niet te laag wordt ingeschat in de huidige toelatingsbeoordeling. De beoordelingsmethode kan wel worden verbeterd met de kennis uit het onderzoek over de manier waarop gewasbeschermingsmiddelen verspreiden via de lucht, via verdamping en via huisstof. Ook stelt het RIVM dat rekening moet worden gehouden met de totale blootstelling van meerdere middelen.

Verkendend gezondheidsonderzoek

- Medio 2018 werden ook de resultaten van een [verkendend gezondheidsonderzoek](#) gepubliceerd naar de gezondheid van omwonenden van land- en tuinbouwpercelen met verschillende teelten. Het RIVM werkte hierin samen met de Universiteit Utrecht en het NIVEL.
- Over het algemeen werden geen duidelijke verbanden gevonden tussen gezondheid en de nabijheid van landbouwpercelen.
- Het RIVM stelt zelfs: "Mensen die dichtbij landbouwpercelen wonen lijken gemiddeld iets gezonder te zijn dan personen die daar verder vandaan wonen."
- Wel werd een associatie gevonden tussen de nabijheid van maïssteel en een hogere sterfte als gevolg van luchtwegaandoeningen. Het is onbekend of het gebruik van bestrijdingsmiddelen hiervan de oorzaak is.

Wat doet de industrie?

- De industrie werkt continu aan het verbeteren van de veiligheid en de duurzaamheid van haar middelen.
- Als nieuwe methoden leiden tot de conclusie dat aanvullend onderzoek gewenst is, neemt de industrie de uitvoering daarvan voor haar rekening.
- De industrie hecht aan een goede communicatie tussen de toepasser van de middelen en omwonenden. Om deze reden werd samen met LTO Nederland, Agrodix en Cumela de [flyer](#) en [brochure](#) "Een goede buur is beter ..." gepubliceerd.

